

Ten geleide

Na een traumatische reis belandt Arcangelo ijlend op een conservatorium waar wezen leren zingen. 's Nachts ziet de knaap hoe zijn medeleerling Donatello door een vermoemde pater wordt misbruikt.

Aanstormende operadiva Angelina reist voor haar eerste opdracht af naar het zomerverblijf van haar adellijke opdrachtgevers. Die bereiden haar een kil onthaal.

Een oudere vrouw steekt de zee over als verstekeling. Tijdens de reis zweert zij haar stem af. Bij aankomst raakt zij slaags met de zeeman die haar heeft verstoppt. Wanneer zij vechtend in het water vallen, verdrinkt haar belager in de golven.

2

Una voce poco fa

Wat maakt een stem nu uit

Quasi Giocoso

Op hondsdagen als deze mist hij de hemel nog het meest. Dan denkt Arcangelo zwaar van heimwee terug aan kleine wolken die als schapen met bolle buiken over de einder grazen. En aan de ochtendnevel die met zachte tong de dauw van rotsen likt. Hier is de lucht altijd hetzelfde. Genadeloos en blauw. Zij drukt haar lomp gewicht op de sudderende stad. En verplettert de weerloze wolken ergens ver achter de heuvels, nog lang voor zij hem vinden kunnen.

Maar meer nog dan het infernale licht vreest hij de beklemming van het duister. Want zodra de sterren schijnen en de maan die zich nooit aan zijn venster vertonen wil, onder is gegaan, zweten de stenen hun koortsdromen weer uit. Overdag zuigen de muren zich als laveloze teken aan de hitte vol. Maar 's nachts smelt hun verstikking in vloeibaar kaarsvet van de wanden. Dat is het sein. Voor het akelige uur waarin de fakkels doven en de vreselijke vleermuis zijn opwachting maakt. Met gespitste oren wacht Arcangelo tot de deur haar gewette hengsels open zwiert. Tot de planken knarsen, het bed kraakt en de lakens ritselen. Tot het gesmoorde hijgen langs zijn ruggengraat glijdt als de slang met knopen in zijn staart die in de pijpen van de paters waakt. En tot de friemelende schaduw Donatello even sterven doet, nog voor de slaap hem kan verlossen. Dan knijpt Arcangelo zijn oogleden tot stenen schijven samen waaronder hij zijn angst verbergen kan. Net zo lang tot zijn oren enkel nog het bonken van zijn eigen hartslag horen en zijn opgejutte adem het wakke steunen aan zijn voeteneinde naar de achtergrond verdrijft. Hij heeft geleerd zijn lichaam onder de lakens achter te laten en boven zichzelf uit te zweven. Dwars door het open raam. De nachtelijke hemel in. Roerloos. Een gier die als een plank onder de verbannen wolken drijft. Geruisloos omhoog schroevend naar de maan. Om niet meer

terug te keren vooraleer de deur met een heimelijke ruk eindelijk weer gesloten wordt.

Vreemd genoeg heeft Donatello's demon het rijk van zijn nachtmerries nog niet betreden. Daar woedt nu enkel het alomtegenwoordige lawaai dat in het conservatorium de scepter zwaait. Het blaast door zijn keel heen, toetert op zijn neus, trommelt met zijn vingers tegen zijn ribben aan en timmert met stompe hamertjes in zijn hart. In de eerste nacht waarop de deur niet openzwaaien zou, leerde hij orde aanbrengen in de chaos. Hij veegde de strijkers op een hoopje, drong de trompetten in de hoek en schoof de klavecimbels netjes aan een kant. Hij bracht zichzelf bij hoe je melodieën die gillend, met in elkaar verstrengelde haren, door de gangen hollen, weer uit elkaar kan rafelen. Hoe je muziek die hopeloos in de spaken van je hoofd verstrikt zit, zorgvuldig los kan peuteren. En hoe je al die kleffe strookjes partituur netjes naast elkaar te drogen hangt in de adem van de nacht.

'Partitura', glimlacht hij. Het heeft maandenlang geduurd voor hij dat woord goed uit kon spreken. Het is magie. In zijn puurste vorm. Dat blad vol zwarte kevertjes die op steelse pootjes op, tussen, onder of boven een handvol evenwijdige touwtjes kruipen en daar tot grillige kluitjes samenklitten.

Lang genoeg had het papier voor hem gezwegen. Veel muziek kwam er niet uit. Arcangelo had ermee gewapperd. Dan ritselde het wat. Maar zingen deed het nooit. Zelfs niet toen hij probeerde het uit elkaar te scheuren. Daarbij had de jongen het nochtans heel duidelijk horen kermen. Maar toen had de slang meteen gebeten. Omdat hij het perkament had pijn gedaan. Dat hoorde blijkbaar niet, volgens de zweep die rode strepen in zijn rugje siste.

Dus was hij maar heel aandachtig gaan opletten. Hij staaarde naar de bolletjes tot ze in zijn hoofd begonnen rond te dansen. Luisterde naar het gebrul van de gerokte mannen en de kinderen om hem heen. Langzaam ging het hem dagen. Net als de zon die zich dag na dag feller door de winterwolken heen geboord had. Eerst moest hij de noten nog stuk voor stuk volgen met zijn wijsvinger. Zijn keel moest heel hard nadenken vooraleer zij er de juiste toon bij vinden kon. Dat is ondertussen voltooid verleden tijd. Nu kan hij het ook al zonder handen. Hij hoeft de noten maar even te bekijken en zijn stem weet al de weg. Gretig leert hij hoe hij van de ene naar de andere noot moet huppen. Hoe groter de

afstanden, des te spannender de sprong. Het mooist zijn de octaven. Omdat de noten in elkaars verlengde liggen. Zij volgen op elkaar als wolven in eenzelfde spoor, een nieuwe schaduw die uit een oudere verrijst, een spiegel die zijnevenbeeld weerkaatst. In de trappenhal klinken ze op hun best. Daar laat hij de klanken tegen het plafond aan kletteren, smelt ze samen tot akkoorden vrij van spanning, stemming of oordeel. Dat is zuiver zingen. Zonder doel of bijgedachte.

Zodra het mysterie van bolletjes en streepjes zich aan hem had geopenbaard, raakte zijn nieuwsgierigheid pas echt geprikkeld. Noten begonnen hem mateloos te fascineren. Zijn ze niet merkwaardig, die knoopjes? Met vleugeltjes waaraan pluimen groeien. Hoe zwaarder de veren, des te sneller ze vliegen kunnen. Terwijl noten die er slanker – en daarvoor net veel vinniger – uitzien, in wezen heel wat trager gaan. Het gekste zijn de open noten. Die schenen hem met hun holle, staartloze lijfjes aanvankelijk nog het lichtste toe. Net luchtbellen die bij de geringste aanraking ontploffen. Maar uitgerekend zij klonken dan weer plomp. Als het luiden van verroeste koeienbellen.

Arcangelo prijst zich gelukkig dat hij het muzikale geheimschrift eindelijk heeft weten te ontcijferen. De inkt tovert klanken in zijn hoofd tevoorschijn die niemand anders horen kan. Ze bloeien in zijn zwijgen open tot steeds weer andere melodieën. En wanneer hij een aria maar lang genoeg herhaalt, nestelt die zich in zijn hart. Als een broedend vogeltje. Soms blijft het daar urenlang kwinkeleren, zonder dat Arcangelo er verder aandacht aan moet schenken. Hij slaapt er vaak genoeg bij in. Ook zonder hem blijven de noten immers wakker. Ze spelen krijgertje in zijn dromen. De eerste keer dat ze dat deden, was hij er heilig van overtuigd geweest dat hij de noten in al zijn geestdrift per ongeluk van het papier gelezen had. Dat ze nu ergens in zijn lijf woonden in plaats van op de partituur. Het was een hele opluchting geweest toen hij zijn blad 's anderendaags niet onbeschreven aangetroffen had, zoals hij had gevreesd. De noten stonden er nog allemaal. Precies als daags tevoren. Want dat had hij heel nauwkeurig nagekeken.

Waar de noten zelf vandaan kwamen, leek hem nog het grootste raadsel. In de stad was hij er nooit een tegengekomen. Daarom was hij gaan vermoeden dat ze ergens in de hemel leefden. Hij vroeg zich af of er ergens een plek bestond waar je net dicht genoeg bij het paradijs kon raken om de noten zelf te horen zingen. Hij kon zich maar moeilijk voorstellen hoe dat zou klinken. Net zomin als hij er zich een beeld van

vormen kon hoe de noten er in het echt zouden uitzien. Monden hadden ze beslist. Dat was zonneklaar. Anders kon er nooit een toon uit hun kelen vloeien. Maar hadden ze ook ogen en een neus? En had elk van hen zo zijn karakter? Of waren ze net zo wispelturig en onberekenbaar als ze hem vaak toeschenen?

Hoe hij er ook over tobde, hij raakte er maar niet wijs uit. Misschien bestonden de noten niet eens echt. Die gedachte alleen al maakte alles nog veel ingewikkelder. Want hoe konden melodieën ooit geboren worden als er geen noten waren om hen te baren? Moest een lied niet eerst weerklinken, vooraleer het aan het papier kon worden toevertrouwd? Net zoals er geen portret denkbaar was zonder model? Of school de muziek op de bodem van de inktpot, in het gif van octopussen? En werd zij door het saaie krassen van ganzenveer op perkament gewekt?

Misschien wisten de paters het antwoord wel. En was het dat net wat zij Arcangelo al de hele tijd met handen en voeten aan het verstand poogden te brengen. De rokken bleven de jongen maar bedelven onder stapels ondoorgrondelijke woorden. Steen na steen metselden ze hem muurvast in een Babels labyrint, waarin hij tevergeefs naar een uitgang zocht. Arcangelo leek gedoemd om rond te blijven dolen door het duister van zijn onvrijwillige isolement. Dat stemde hem vaak erg eenzaam.

Gelukkig is Donatello er tenminste nog. Die snelt Arcangelo maar al te graag ter hulp. Zijn maatje raakt het nooit beu om de kerkers van nonsensikale klanken die de paters om hem opgetrokken hebben, woord voor woord te slopen. Met een engelengeduld wrikt hij de stenen los uit de denkbeeldige wal van taal die Arcangelo van de benoemde wereld scheidt. En toont hem de betekenis die daarachter om herkenning smeekt.

'Albero', zegt Donatello. Hij houdt een onzichtbare steen in zijn hand terwijl hij Arcangelo een den aanwijst.

'Al-be-ro', herhaalt Arcangelo bedachtzaam. En nu hij het beeld van de den in zijn geheugen heeft gegrift, neemt de eerst zo vormeloze steen plots de gedaante van een boom aan.

Er zijn heel wat stenen. Ontstellend veel. Er is er een voor 'boom' en een voor 'bloem'. Er zijn er voor 'pap', 'brood' en 'wijn'. Het makkelijkst kan hij zich stenen voor de geest halen die grijpklare dingen verzinnebeelden. Stenen die handelingen omschrijven, zijn al wat lastiger. Het duurde een tijdje vooraleer hij het onderscheid kon vatten tussen wande-

len, lopen en rennen. Nog hachelijker was het stenen op te tillen waaronder gevoelens en gedachten scholen. Maar het neteligst waren begrippen die volstrekt nergens op sloegen. Zoals ‘misschien’, ‘ooit’, ‘omdat’ en ‘nog’. Woorden die maar langzaam tot betekenis uitkristalliseerden. Net als de zoutcirkels die in de poeltjes tussen de klippen rijpen.

Arcangelo oefent veel. Vooral als hij alleen is. Dan neemt hij uit de massieve muur wat willekeurige stenen weg. Hij betast hun vorm, probeert zich hun betekenis te herinneren en zich het klankbeeld in te prenten. Hij speelt met de stenen tot ze zo vertrouwd voelen in zijn handen als de kiezels die hij in de vijver smijt. Net zo lang tot hij alle stenen lezen kan. Als een partituur van keien die niet gezongen, maar gesproken worden wil.

Soms rijzen er ook wel misverstanden. Zoals met de zwaluwen. Toen Arcangelo zich op een goede dag aan hun capriolen stond te vergapen, merkte hij het nest onder de dakgoot op. Enthousiast wees hij zijn vriend de spitse snavels aan die boven de rand van de lemen kom een vinnig poppenspel voor hen opvoerden. ‘*Nido*’ had Donatello georakeld. Vanaf dan had Arcangelo in blind vertrouwen alles wat voorbijvloog tot ‘*nido*’ bestempeld. Toen Donatello dat hoorde, was hij in een onbedaarlijke lachstuip uitgebarsten. Daarop had hij al wat vleugels droeg zomaar tot ‘*uccello*’ omgedoopt.

Dat vond Arcangelo allemaal erg verwarrend. Hij besloot de zwaluwen daarom zelf hun naam te laten kiezen. Per slot van rekening zouden zij het wel het beste weten. Dus ving hij eerst wat vliegen in zijn hand. Dan kon de test beginnen.

‘*Nido*’, riep hij de overscherende vogels toe terwijl hij hen wat platgedrukte insecten toewierp. Maar tot zijn frustratie keken ze er niet eens naar om. ‘*Uccello*’, probeerde hij dan maar, nadat hij de laatste bromvlieg die luidkeels in zijn vuist te keer ging, de vrijheid had geschonken. En uitgerkend op dat moment sneed een watervlugge zwaluw het kriskras heen en weer stuiterende insect finaal de pas af.

‘*Uccello*’, lachte Arcangelo bevestigend. Ook de zwaluw gierde van tevredenheid. Hij zoefde tegen een rotvaart omhoog om zijn buit vervolgens met overijverig gesnavel in de hongerige bekjes van zijn juichende kuikens te proppen. En daarmee was ook die knoop uiteindelijk doorgehakt.

*

Het overvalt hem tijdens het lopen. Zo ineens. Zonder aanleiding. Het allegaartje van gewauwel is hem niet langer vreemd. In het samenraapsel van klanken herkent hij zijn woorden. Ze begroeten hem als oude vrienden.

‘Wortels! Kolen!’

Er slaan lauwe spatten op Arcangelo’s wang. Vreugdetranen sijpelen van de huizen. Een mantel van grijze wolken heeft de hitte uit de dag gefilterd. Na zeven droge manen zetten de eerste regens in. Vlagen water striemen de daken. Goten klateren watervallen. De stegen tintelen en druipen. De straten klinken fris en sprankelend als net gekuiste gangen. Heldere stemmen kaatsen stenen over vijvers. En hij begrijpt ze. Als een dolleman holt hij tussen de kramen door. De wereld is een feestmarkt vol woorden.

‘Vissen! Kippen, kapoenen! Beurzen, gordels, jurken! Boren, hammers, sikkels, beitels!’

De uitroepen buitelen over hem heen. Met de verrukking waarmee peuters in de plassen springen. Hij volgt zijn oren. Snel van de ene venter naar de andere en raadt wat zijn ogen te zien zullen krijgen. Op de schappen vindt hij precies datgene wat de marktkramers hem beloven. Hij vult aan wat zij vergeten zijn, schreeuwt namen van niet aangeprezen koopwaar tegen het geroep in. Hij kauwt de open lettergrepen tot zijn kaken er pijn van doen. Lang heeft zijn mond aan deze felle klanken moeten wennen. Naakter en briljanter klinken zij dan de woorden die hij in de hemel sprak. De taal van mensen keert de veilige geborgenheid achter zijn huid zelfbewust de rug toe. Zij hokt niet in de schaduwen van de keel, maar hunkert naar de zon op het puntje van de tong en het scherp van tanden. Ze ratelt over radde lippen en spuwt met graagte alles uit wat hij van nature liever inslikken zou.

Hij is vergeten hoe zeer hij de stemmen uit het paradijs gemist heeft. De eerste weken werd al dat vocale geklater hem vaak al snel te veel. Dan werd hij plots overmand door een onstilbaar verlangen. Naar woorden die knarsen als keien in een bergrivier. Die knellen als rotsen op de bodem. Onwrikbaar. Glad en hard als afgesleten stenen.

Maar de nagelnieuwe woorden bleven zijn aandacht vastberaden afleiden. Ze fladderden frivool als vlinders om hem heen. Verwarden hem met vrolijke vleugels en bonte kleuren. Mondjesmaat had hij aan hen toegegeven. Tot de vertrouwde begrippen die door zijn geheugen spookten, zoetjesaan vervaagden. Argeloos haspelde hij de taal van engelen en die van de rokken door elkaar. Hij ruilde het origineel in voor zijn

tweelingbroer, schoor zijn medeklinkers de stoppels af, leerde snelbekken tot hij zelfs de meest virtuoze klankconstructies feilloos napraten kon, zonder nog langer over de glasscherpe lettergrepen te struikelen. De nieuwe woorden sprankelden uit zijn keel. Als de fontein bij de bron. Hij hield ermee op zich het hoofd te breken over de overbodige vraag hoe dit of dat nu al weer op zijn hemels heette. Zijn oude woorden kwijnden weg. Ze verzonken diep in het slib van zijn herinneringen. Hoe meer hij zijn moedertaal verwaarloosde, des te sneller wist hij zich zijn nieuwe idioom meester te maken. Ook zijn lotgenoten waren hem op den duur steeds vlotter gaan begrijpen. Al bleef hij er heilig van overtuigd dat hij zijn medeleerlingen precies hetzelfde vertelde als de eerste dag waarop hij hier was aanbeland.

En dat was wellicht nog het allermooiste.

De regen plent bij bakken naar beneden. Hij vindt het heerlijk. De mensen om hem heen niet. Ze druipen af. Ze schuilen onder afdakjes en portieken. De gierzwaluwen boven het plein scholen tot zwermen vliegen samen. Ze krijsen nauwelijks nog. In hun zwijgen geniet Arcangelo nog intenser van de zingende druppels die langs de vogels heen suizen. Hij wordt drijfnat. Gooit zijn hoofd in zijn nek. De stortbui gutst zijn lokken tot tressen en spoelt zijn haar als wieren in de beek. Het water trommelt op zijn voorhoofd, tokkelt tegen zijn wangen en plent op zijn oogleden. Een plotse wolkbreuk herschept het plein tot een meer.

‘Voet, steen, plas’, oefent hij terwijl hij door striemende gordijnen over bruisende spiegels rent.

De roffelende wolken hebben hem afgekoeld. Rillend zoekt hij de bescherming van de overdekte markt op. Hij schudt de regen van zich af als een natte hond en laat zich als een vis in de stroming op de meute meedrijven. De regen ruist wilgenkruinen door de wind. Het water wast tot beekjes. Het meandert blindemannetjes over de grond, jagend naar het diepste punt. Veehoeven slempen door het slijk. Schoenen slippen over natte keien. Jurken dweilen met hun natte zomen vegen in de modder. De stemmen van de marktkramers klinken zo doorweekt als het verzopen wasgoed dat aan hoge draden van de stegen zweet.

Zijn hemd kleeft aan zijn borst. Als hij het lostrekt, loopt er een iel straaltje van zijn hals tot in het putje van zijn navel. Het is koud. Het kriebelt.

‘Ombelico’, glimlacht hij. Het woord jeukt in zijn navel. Het wil uit hem opstijgen. Het moet wegvliegen. Nu. Wild en vers. Hij haalt diep

adem. Maar net als hij zijn mond wil openen om het uit te schreeuwen, blaast een krachtige uithaal vlakbij hem bijna van zijn sokken.

'Polpo! Spigola! Spada!'

De stem galmt als een kerkklok, met een helder beieren dat smaakt naar geplette noot en zachte boter. De deining van japons, mouwen en broekspijpen sleept Arcangelo met zich mee. Hij probeert te keren als een galjoen dat tegen de branding opbokst. Hij maait met beide armen tussen de kleffe stoffen die om zijn ledematen kletsen. Stroomopwaarts zwemt hij. Tegen het gedrang van marcherende benen in. Het kost hem heel wat moeite zich naar een luw plekje toe te wurmen. Bijna trapt hij op een rode vissenkop. Slijmerige ogen kijken hem verwijtend aan.

'Hei, sufkop! Kan je niet uitkijken?'

De opengesperde muil vermaant hem met een stramme gaap. Instinctief zet Arcangelo een stap achteruit. De maalstroom van markt-gangers vat hem meteen bij de schouders. Heel even verliest hij zijn evenwicht. Iemand schopt onbedoeld tegen zijn enkels. Hij wankelt en slaat zijn voet om. Er stoot een mand tegen hem aan. Met beide handen zet hij zich af tegen de burgers die als gevelde boomstammen op de rivier aan hem voorbij stuiteren.

'Kijk dan toch uit wat je doet!' beiert de bronzen stem.

Arcangelo draait zich met een pijnlijke grimas om. Tot zijn verbazing komt het sappige gonzen niet uit een mens, maar uit de kop van een octopus die op een zwabber van tentakels naar hem voorover buigt.

'Schop niet tegen mijn vissen, sufkop!' dreigt de inktvis op theatrale toon. *'Maak me niet boos. Of ik sleur je met me mee naar de bodem van de zee.'*

Arcangelo veert opzij, voor de glibberige wirwar hem in het gezicht kan meppen. Hij landt onzacht in het slijk. De omstaanders schateren het uit. Ze hebben zich in een halve maan om hem heen geschaard en slaan het tafereel geamuseerd gade. Een man met een hinnikende lach helpt hem overeind. Geërgerd veegt Arcangelo zijn vuile handen schoon. Hij werpt een scheve blik op de octopus die achteloos van zijn romp hopt en plompverloren op een hoop sardines kwakt.

'Je bent echt een sufkop', grinnikt het hoofd met de bronzen stem. Het is helemaal geen vis, maar een jongeman, nauwelijks ouder dan hijzelf.

'Niet bang maken!' roept Arcangelo verontwaardigd. Zijn onderlip trilt. *'Jij... niet goed! Jij... stom... Vismens!'*

De jongen staart hem een paar tellen besluiteloos aan. Heel even twijfelt er een beteuterd trekje om zijn mondhoek. Dan proest hij het schaamteloos uit. Ook de luitjes om zijn kraam gieren van het lachen.

‘Wat? Vissenmens? Kan je niks beters voor me bedenken?’ hikt hij. ‘Schelm, boef, of – pas op – vlegel misschien? Dat zijn tenminste nog scheldwoorden. Maar vissenmens? Jezus! Vooruit, sufkop. Doe dat nog maar een keertje over. Laat maar komen. Ik ben benieuwd!’

Het halfmond voyeurs gaapt hem spottend aan. De man met de paardenlach port hem met zijn hoof. Vismens knikt hem uitdagend toe. Andermaal luidt hij de bel in zijn keel. Het gulle gebimbam wist met natte spons alle woede van Arcangelo’s lei. De klok klepelt vergoelijkend. Een aanstekelijke lach straalt hem breder dan de zonsopgang tegemoet. Op slag is Arcangelo vergeten waarom hij zich daarnet zo opgewonden heeft. Hij glimlacht flauwtjes, in weerwil van zijn trots.

‘Ook goed. Alles vergeven, knul?’

Arcangelo knikt schaapachtig.

‘Moest je nog wat van me? Inktvis of zo?’

Arcangelo trekt zijn neus op voor de slijmpudding van slangenarmen die heimelijk over heuvels van vin en staart naar beneden sliert.

‘Niet dus. Daar gaat je beurt. Dan moest je maar wat sneller wezen.’

De mensenmuur achter hem lost op als schuim op het strand.

‘Braaf zijn, hoor! Dan valt er volgende keer misschien wel iets lekers van de snijplank. Gratis en voor niks... sufkop!’ zegt vismens met een knipoo.

Arcangelo wil wat snedigs antwoorden. Maar hij kan zo snel niks bedenken. Ineens weet hij zich geen houding meer te geven. Hij laat zich op de mensenmassa meedrijven als een meeuw op de golven. Nog even kijkt hij achterom. De visventer wentelt zich in het gekir van vrouwen. Hij smeert wat romige zinnen in het rond en stopt grabbels baarzen in kakelende manden. Wanneer hij merkt dat Arcangelo hem nog steeds in de gaten houdt, tikt hij een speelse vingergroet tegen zijn slaap aan. Zijn ogen grijnzen hem nog een fijne dag toe. Arcangelo draait de jongen betrapt de rug toe. Het allesoverheersende getier van de opgefokte verkopers valt hem in de nek. Maar het taaie gebeier van de vissenmens sluipt hem door alle naden en kieren van de markt achterna.

Arcangelo laat zijn voeten meedribbelen met de schoenen die om hem heen klieren. Het getrappel brengt hem danig in de war. Wat hij ook probeert, hij vindt maat noch ritme in het gestampvoet. Het maakt niet

uit of hij zijn pas inhoudt of versnelt. Het juiste tempo ontglipt hem als een gladde vis. Hij voelt zich net zo verloren als bij zijn eerste koorrepetitie, waar het algehele tumult hem zodanig van de wijs bracht dat hij er zijn noten bij vergat.

Een hok vol gruwelvogels slaat kokkelend alarm. Kalkoenen uit ketterse kolonies overzee vervloeken hem met kale kelen. Arcangelo glijdt in de modder uit. Hij botst tegen een kont voor hem die abrupt gestopt is. Nu heeft hij zijn buik vol van de markt. Met zijn ellebogen vecht hij zich door de kudde ruggen en rompen naar buiten. Dan holt hij het portaal uit, de Piazza del Mercato op. Hij zoekt een diepe plas en laat het lauwe water het slijk van tussen zijn tenen strelen.

Een vlucht duiven klappert in een steile boog omhoog. Hun vleugels fluiten. Alsof ze stiekem engelen op hun rug meevoeren die op holle buizen blazen. Er moeten hier meer cherubijnen zitten dan hij zien kan. Dat weet hij van de fresco's in de kerk. Daar wemelen ze door elkaar op watten wolkjes die aan schoongespoelde lentehemels groeien.

Glinsterende ogen kijken hem aan. Ze horen toe aan een besje dat ondoorgrondelijke wartaal uitkraamt. Giechelend wijst ze naar zijn platgegende haren. Ze knijpt haar hand tot een knuistje en brengt dat naar haar lippen, alsof ze brokjes uit de lucht kruimelt om die in haar mond te steken. Haar stem stijgt als een leeuwerik omhoog om het volgende moment als een pijl naar beneden te duiken. Ze tatert als een praatzieke ekster en gromt als een beer. Arcangelo luistert geboeid. Brabbelend strekt ze haar armen naar hem uit. Ze neemt zijn handen in de hare. Dan sleurt ze hem met zich mee in een dolle rondedans. Arcangelo springt uitgelaaten met haar op en neer. Met vastgeklonken polsen spinnen ze kringen in de modder. Ze slingeren om elkaar heen als twee halve manen. Hij de heldere helft, zij de schaduwzijde. Het vrouwtje kraait het uit van pret. Haar opgeruimde kreetjes doen zijn hart opveren van plezier. De wereld wervelt als een onbestemde brij om hen heen. Samen met het vrouwtje boort hij een gat in het nu. Beelden krommen zich tot vage strepen die steeds koortsachtiger door zijn hoofd spiralen. Het slijk spreekt hem om de oren. Alle remmingen zwieren uit zijn lijf. Door een draaikolk van smeltende kleuren duizelt Arcangelo dwars door de aardkorst heen. De groene alpenweiden van de hemel ontdooien in zijn hart.

Met een slijpende gil laat het oudje zich uitbollen. Ze lost haar greep. Arcangelo is er helemaal draaiërig van geworden. Als een dronkenman

wankelt hij over het plein. Het wijfje grijpt zijn hoofd met beide handen vast alsof dat het tollen van de horizon zal stoppen. Met twee vingers spalkt ze het gaatje van zijn oor. Nieuwsgierig kijkt zij naar binnen. Dan kantelt ze zijn hoofd en duwt haar neus zowat tegen de zijne aan. Haar ogen verduisteren. Er schuiven wolken voor de maan. Met een besliste ruk duwt ze Arcangelo van zich af. Is ze vies van de modder waarmee hij ondergespetterd is? Het vrouwtje kauwt een lach tevoorschijn die zoeter smaakt dan rijstebrij. Ze staart. Het lijkt wel of zij op een antwoord wacht. Arcangelo wordt ongeduldig. De kerkklokken slaan. Zijn middenrif bimbamt onder de zware klepels. Het besje slaat de handen voor het gezicht. Ze stuurt een felle kreet naar de wolken, als een marmot die alarm slaat. Arcangelo klemt zijn oren toe. Dan vervalt ze in een onbedaarlijk gebulder. Zo loopt ze van hem weg. Tierend. Van links naar rechts hollend. Een kip zonder kop.

Er knalt een steen op zijn hoofd die zo groot is als een duivenei. Het doet flink pijn. Overal om hem heen vallen witte keien uit de lucht. Het roffelt hagelstenen. De dakpannen rinkelen. Arcangelo beent naar de kerk om onder het portaal te schuilen. De gevels aan de overkant kan hij niet meer onderscheiden. Ijsspaanders jagen de laatste mensen in een *fortissimo* van scherven van het plein. Het water kookt in pruttelende plassen onderaan de trappen. Een bliksem kraakt de hemel en krast met witte nagels door het zwarte vlies dat de wolken verdonkert.

Dwars door het noodweer stevent een kolossale beer recht op hem af. Zijn uitpuilende buik klotst tussen zijn ruige poten heen en weer. Zijn pels zwengelt mestnatte klitten om zijn schoften. Arcangelo's bloed vlucht weg in zijn hart en slaat alle deuren achter zich dicht.

'Beer', schiet het door hem heen.

Een vergeten angst herleeft en zendt een schokgolf langs zijn rugengraat.

Ze zitten op de heuvel. Ergens in het paradijs. Al voelt de vrede niet als anders. De schapen zijn gespannen. Hun geblaas zwelt aan. Er woelen golven onrust door de kudde. Nu eens van links naar rechts, dan weer in omgekeerde zin. De wind rimpelt in de pelsen alsof hij door een veld van wollen bloemen schaatst. De man kijkt om zich heen. Er valt niets bijzonders te zien.

Plots duikelt een van de ooien die op de hoogste weide grazen over de rand van de rotsen naar beneden. Ze kwakt tegen de stenen en valt om. Zonder aarzelen

richt zij zich weer op en zet het op een hollen. Als op haar signaal springen de overige schapen alle kanten uit.

Gealarmeerd speurt hij naar de bron van het tumult. De kudde stuift uiteen als een vlucht spreeuwen voor een sperwer. Het volgende moment smelt het vee weer samen tot een witte wolk die als een razend onweer op hen afstormt.

Daarachter zien ze hem. De golvende brok pels die veel te snel over de helling naar beneden holt. De jongen struikelt. Dan begint hij te rennen. Voorbij de man die roerloos naar de berg omhoog staart.

‘Blijven staan!’ roept de man indringend. ‘Sta stil!’

Het bevel ijlt door hem heen als water door een zeef. De jongen kan gewoon niet stilstaan. Hij heeft geen wil meer. Enkel angst. Zijn benen stampen er onder zijn lijf vandoor. Wild als de poten van de schapen dribbelen ze te midden van panische geblaas, roffelende hoeven en vallende rotsen de heuvel af. Naast hem rennen schapen. Voor hem. Links en rechts van hem. Ze zijn overal. De kudde schurkt zich tegen hem aan tot hij zich een van hen waant. Hij probeert zich vertwijfeld overeind te houden tussen de stenen koppen die hard tegen hem aan stoten en de granieten rompen die zijn benen pletten. Hij verliest zijn evenwicht. Er smakt een lijf tegen zijn kuit. Iets knalt hem ondersteboven en katapulteert zijn benen over zijn hoofd. Dan zoekt de lucht aan hem voorbij. De jongen krijst. Een zwijn dat wordt gekeeld. Hij wiekt zijn armen om zich heen. Schapenkoppen wijken in een spie voor hem uiteen. De jongen is de rotspunt die de beek even doormidden splijt. Hij gilt het ziertje uit zijn lijf. Dan sluit de wig zich als een muil. Rammen botsen met hun hoorns frontaal tegen hem aan, doen hem van het ene been op het andere dansen als een dolle marionet. Hij kwakt tegen de grond aan. Een storm van dolle hoeven walst over hem heen.

Dan is het voorbij. De meute is nu achter hem. De drieste cavalerie dendert de helling af. Het trillen van de grond maakt plaats voor een gebonk. De beer rukt naar hem op. Hij wil het weer op een lopen zetten. Maar de ontzagwekkende snelheid van het beest dat op hem afstevent, weerhoudt hem daarvan. Hij is aan de grond vastgekluiserd.

‘Blijven staan! Niet bewegen’, dondert de man. Zijn pontificale stem kaatst als een goddelijk bevel tegen de rotsen, versterkt door echo’s die hem bijtreden als een priesterkoor.

De knaap aanhoort de woorden zonder te weten wat hij ermee aan moet vangen. Het gebijg van de beer stijgt op boven het gemoker van zijn poten. De tenen van de jongen schieten wortel in de aarde.

‘Roep dan!’ gilt de man met overslaande stem. ‘Roep!’

Zijn mond hangt open. Maar waar zijn stem gebleven is, weet hij niet.

‘Doe dan wat! Zwaai! Zwaai toch met je armen!’

Iets in hem onderneemt een halfslachtige poging om zijn lichaam in beweging te krijgen. Maar zijn handen blijven verlamd naast zijn lijf hangen. De beer versnelt. De zwarte lippen flapperen om zijn tanden. Ze kletsen een spoor van schuimvlokken uit zijn muil.

Dan pas merkt de jongen de ooi op die zonet nog van de helling viel. Haar ogen staan op waanzin. Zij mankt voor haar leven. Op drie poten hobbelt ze op hem af. Een tel later ligt de beer bovenop haar. Het beest verankert zijn nagels in zijn weerloze prooi. Klauwt zijn rauwe razernij in de boterzachte onderbuik. Schapenpoten kletteren als stokken op de rotsen. Het regent bloed.

De beer kijkt hem aan. Stuift woest naar voren. Brult zijn dampende longen leeg. Het kwijl vliegt de jongen om de oren. De man blijft maar roepen.

‘Blijven staan! Blijven staan!’

Zelfs als de man gezwegen had, had hij beslist geen vin meer durven te verroeren. De beer spert zijn neusvleugels open en weer dicht. Hij draait zich om, zet zijn tanden in de rug van het kadaver en sleurt het mee. Dan laat hij zich neerploffen, zonder zich verder nog iets van de jongen aan te trekken. Hij scheurt het schaap de buik open alsof het een oude lap is.

‘Staan’, roept Arcangelo vertwijfeld. ‘Blijven staan!’ Zijn woorden vluchten uit zijn keel als een nest opgeschrikte vleermuizen.

De beer voor hem op het plein vertraagt zijn pas. Hij piept alsof zijn longen roesten. Elke vlaag hagelstenen die op zijn kop neer klettert, doet hem een beetje dieper in elkaar krimpen. Log beklimt het hijgende gevaarte de treden naar de kerk, tot het op een droog plekje vlak naast de jongen tot stilstand komt. Schuldbewust wiegt het op zijn poten heen en weer. Zijn imposante draven blijft ononderbroken verder bonken onder Arcangelo’s vel. De beer kijkt hem terloops aan. Zijn buik staat abnormaal dik. Misschien heeft hij per vergissing net een os verslonden.

Een man spettert door de plassen naderbij. Buiten adem klautert hij de trappen op.

‘Houd haar daar! Ze doet niks!’ Hij draagt een meisje op zijn arm. Hoewel ze danig door elkaar is geschud, geeft het kind geen kik. Haar mond staat open. Een slijmerige vissenbek die net door het zand is gerold. Ze pulkt voorzichtig korstjes van haar gezicht vol snot en aarde.

De man grijpt de ketting die om de keel van de beer bevestigd is. Hij geeft er een snok aan.

‘Foei!’ roept hij. Hij grijnst Arcangelo verontschuldigend toe. ‘Niet te veel geschrokken?’

Arcangelo staat te beven op zijn benen.

‘Dat lapt ze me altijd als ze drachtig is. Ze ziet overal welpen. Tot ze haar eigen jongen heeft geworpen. Pas dan waait het weer over.’

De man zet zich op zijn knieën. De beer drukt zijn natte neus tegen de wang van het meisje aan en likt haar. Er rommelen kwade gassen in zijn boze beestenbuik.

Zonder zich te bedenken, stuift Arcangelo de trappen af. De man achter hem schiet onwillekeurig in de lach.

Al rennend veegt Arcangelo de modder van zijn gezicht.

Ós? Oso? Orso? jengelt het stemmetje in zijn hoofd.

Hij wil er niet verder over nadenken. Sommige woorden kan je maar beter niet onthouden.

Sotto voce

De spiegelzaal heeft nauwelijks akoestiek. Zingt Angelina naar het glas toe, dan raakt ze door terugkaatsende splinters klank verward. Ze kan enkel voor zich uit zingen, naar de dubbele deuren toe. De toonladders die ze tussen muren van massief kristal voor zich uitrolt, desintegreren in de ruimte zonder dat zij ze horen kan. De tunnel van spiegellende wanden sleurt de stem uit haar lijf en spuwt nauwelijks meer dan een echo naar haar terug. Hoewel Angelina's ogen haar met onverschrokken stelligheid bevestigen dat de deuren van de zaal voor haar gesloten zijn, zetten haar oren die zekerheid telkens weer op losse schroeven. Ze zingt in de keel van een draak die elke noot met tomeloze gulzigheid verzwelgt.

De gortdroge zaal maakt haar stem naakter en kwetsbaarder dan zij in wezen is. Dat deert haar niet. Een goede akoestiek werkt enkel dankbaar bij voorstellingen. Dan verbloemt zij het geknoei, poedert moeder-vlekjes weg en verdoezelt kras en barst onder een fijn laagje plamuur. Onvolkomenheden die een meegaander auditorium met de mantel der liefde bedekt, worden bij een slechte akoestiek uitvergroot onder de loep. Dat is precies wat hier gebeurt. Bij elke onzuivere intonatie, de geringste spanning in haar hals of dreigend controleverlies van haar diafragma wijst de zaal haar met klinische onverschilligheid terecht. De spiegels tikken haar meedogenloos op de vingers zodra het legato niet soepel genoeg loopt, de toon in het lage register vet klinkt of schrill wordt in de hoogte.

Angelina zet zich aan het klavecimbel en tokkelt wat akkoorden. Ze warmt haar keel op met een vocalise. Ze kneedt haar stem als een stramme spier tot de koude uit haar strottenhoofd wijkt en de loopjes vrijelijk gaan stromen als beekjes door het weiland. Ze beeldt zich in dat zij een perzik is. Ze concentreert zich op de plooi die als een binaad door het zijdezachte vruchtvlees loopt. Dan kerft ze in gedachten het vel met een scherp lemmet open. De muziek welt als nectar uit de spleet die van haar aars tot aan haar kruin reikt. Uit de lekkende naad sproeit een straal van klank naar buiten. Dan weekt haar geest zich van haar lichaam los. Op vleugels van trillende klanken stijgt zij uit boven zichzelf. Van het plafond slaat ze de zangeres aan het klavier gade. Een ontroerde engel die zich met wijdopen mond aan de volmaaktheid van de schepping vergaapt. De melodie wervelt uit haar longen. Ze zingt

flarden aria's, herneemt de moeilijkste passages. Luid en traag. Snel en stil. Luider nog en trager. En dan zo snel en stil ze maar kan.

Haar stem stokt. Ze weet het zeker. Achter haar heeft de muur gekraakt. Ze laat haar ogen over de spiegels glijden. Er is niets te zien. Toch hoorde ze iets barsten. Een plank die knapte in de zon. Ze luistert aandachtig. Het blijft doodstil. Haar tenen knellen in haar schoenen. Zij is niet alleen. Er huist een geest achter de glazen wanden. Aarzelend herneemt ze haar vocalise. De bron van het geknerp dat is vervlogen moet zich ergens aan het uiteinde van de zaal bevinden. Haar ogen tasten langs de kristallen schotten terwijl ze stap voor stap op haar eigen reflectie afsluipt. De Angelina die haar met behoedzame tred tegemoet schrijdt, strooit de schaduw van haar noten als rozenblaadjes voor zich uit. Dan merkt ze het. Hoe haar stem niet in een rechte lijn van de muur terugkeert maar in een bochtje om haar heen welft. Iemand speelt met haar muziek. Vangt de melodie in een spiegelscherf en laat de reflectie heen en weer dansen op haar neus. De zon zindert plots in een van de panelen. Het licht verblindt haar en versterft na een hartslag.

‘Daar’, denkt ze.

In de hemel die als een fresco aan de muur kleeft, siddert een vlak van wolken. De rechthoek lijkt niet perfect te passen. Hij springt uit het patroon. Een beschadigde schub die de vissenbuik ontsiert. Hoewel de glasplaat nauwelijks beweegt, verradt het tintelende schijnsel dat hij los zit. Aan de ene zijde hangt het paneel vast aan een scharnier, aan de andere kant aarzelt een ragfijne zoom van schaduw.

De spiegel staat op een kier.

Angelina stopt met zingen. Als de gesmeerde bliksem sprint ze voorwaarts. Maar nog voor ze de spleet bereiken kan, sluit die met een droge klik. Ze drukt haar wang tegen het kristal aan, probeert haar oorschelp door de dichtgevroren vijver heen te duwen. Aan de achterkant van het glazen oppervlak vluchten wollen pootjes in een sneeuwlandschap. Angelina wil alleen nog oor zijn. Ze perst haar ogen dicht en legt ook haar overige zintuigen lam. Haar ademhaling laat ze inslapen. Ze sust het kloppen van haar hart en het gesuizel in haar aders. Haar vuur dooft in de haard. De rook verdampt tot dromerige verwachtingen. Maar het geluid dat zij belagen wou, heeft zich onder een eeuwigheid van stenen verscholen en weigert daar onderuit te komen. Bijna geeft zij zich gewonnen.

‘Hij wilt dat u verder zingt.’

Het klinkt bedremmeld en flets. Een excuus, eerder dan een wens. De eerste regel van een gewaagd sonnet. Gebracht door een bedeesde dichter die, met schaamrood op de wangen, zijn podiumvrees heeft overwonnen.

Ze drukt haar lippen tegen de spiegel aan.

‘Wie?’ fluistert ze.

Het woord beslaat op het kristal. Haar stem breekt als een zonnestraal in een prisma, flikkert door de schacht van spiegels en schicht vanuit onverwachte hoeken op haar af. Niet zij heeft hier gesproken, maar de glazen muren zelf. Zij hebben de klanken uit haar eigen keel gestolen en ketsen haar vraag besluiteloos tussen de wanden heen en weer. Ze staart naar haar reflectie in de spiegels. Zij is niet langer één, maar een veelvoud van Angelina’s die in symmetrische rijen naast elkaar staan opgesteld tot een leger van ikken dat verder reikt dan het oog zien kan. Daar staat ze nu. Een pion in een fantastisch schaakspel. Schrikkend van zichzelf in duizenden poppetjes terzelfdertijd. De spil in een architecturale farce waarin zij als een groteske variatie op haar eigen thema spiralen walst in koppeltjes van zichzelf.

Een vreemd element verstoort de symmetrie van spiegelbeelden. De tegenpartij voert zijn openingszet uit op het bord. Een onzichtbare hand plaatst zijn eigen lopers in alle vakken tegelijk en doorkruist Angelina’s compositie in elke rang. Een papierharmonica van kunstig geknipte figuurtjes ontvouwt zich in een werveling van armen tot een schier eindeloze reeks van identieke, halve knapen, keurig doormidden gesneden van pruik tot kruis. Mismeesterde mensjes, zwevend op één been, in linker- en rechterhelften die zich, hand in hand geklemd, in weerwil van hun handicap overeind weten te houden.

‘Volgt u mij?’ vraagt de schare jonkers.

Haar teleurstelling is groot. Ze had een galmend koor verwacht, afgaand op de menigte die zich tussen de massa’s Angelina’s had opgesteld. Deze stem, met haar boeket dat tot versneden wijn verwaterd is, smaakt haar veel te iel.

Ze draait zich naar hem om. De jongeling is helemaal niet uit de spiegels tevoorschijn gekropen. Hij komt vanuit de hal. Schuchter heeft hij post gevat in het portiek. Met een been staat hij in het vertrek. Het andere houdt hij als een stok achter de deur. Bij het minste onraad kiest hij vast meteen het hazenpad. Zijn hoofd wenkt onzeker. Bang dat zij

hem niet meer ernstig nemen zal nu de betovering van de spiegels is verbroken.

Hij gaat haar voor op een monumentale trap van kastanjebruin marmer. Angelina houdt halt zodra ze haar voet op de eerste trede heeft neergezet. Kronos plukt haar een tel uit de ruimte weg en zet haar neer aan de rand van haar geliefde meer.

De stenen platen onder de waterspiegel lokken haar het diepe in. Ze dipt haar tenen in het koele blauw. Met gesloten ogen stelt ze zich voor hoe ze trede na trede naar de bodem af zal dalen. Dit keer wil zij haar doel bereiken. De behoefte aan lucht, die haar op de tocht naar beneden telkens weer parten speelt, is niet meer dan een illusie, ingefluisterd door haar vrees voor het paradijs dat zich op de onderste dorpel aan haar ontsluiten zal. Gewillig laat ze zich door het kille turkoois omarmen. Haar tenen verkleumen. De stilte tintelt in haar benen. Haar knieën worden stram als het einde van het leven. Maar dan biedt het water weerwerk. Het duwt haar beslist weer omhoog. Vergeefs probeert zij onder te duiken, dieper te zwemmen dan ze lopen kan. Maar andermaal weigeren haar longen haar de trap tot de laatste trede toe te laten volgen. Wat ze ook onderneemt, zij heeft geen lucht genoeg om er op eigen kracht te geraken. De vijver blijft voor haar gesloten. Het water dwingt haar terug te keren. De tijd is nog niet rijp.

De jongen van de waterige woorden draait zich naar haar om. Ze is nog geen stap opgeschoten.

‘Niet bang zijn’, smeekt hij, angstiger dan zichzelf. Alsof hij op het punt staat de moed te verliezen en zich erbij zal neerleggen dat ze zich halverwege heeft bedacht.

Angelina tilt haar rokken op en zet de klim in.

Hij knikt haar bemoedigend toe. Zijn bleke stem begint bijna te blozen.

‘Bijna boven’, glimlacht hij flauwtjes.

Lichter dan een elf veert hij door de gangen. Nu daagt het Angelina waarom ze hem daarnet niet hoorde naderen. Hij lijkt erop getraind zich te verplaatsen zonder anderen op zijn komst opmerkzaam te maken. Hij beweegt even behoedzaam als bestudeerd. Zoals nu hij zijn handen om de klink gevouwen houdt, als wilde hij een broedende lijster op zijn nest verschalken. Zijn magische aanraking smoort elk geluid in de kiem. Het slot vergeet te knarsen. Scharnieren verzuimen te kraken.

De deur denkt niet aan knerpen. Angelina brengt haar vingers vluchtig aan haar oren om zich ervan te vergewissen dat die niet door heimelijke handen worden afgedekt.

De knaap zet een stap opzij. Schuw nodigt hij haar uit het vertrek te betreden. Zijn ogen staan hoopvol en vertwijfeld tegelijk.

Ze kijkt hem onderzoekend aan, maakt zich smal en schuift tegen de deurpost langs hem heen. Haar rokken ritselen langs de houten stijl en huiveren over de broekspijpen van de jongeman.

De kamer is verduisterd. De zware overgordijnen zijn neergelaten. Waar de stoffen elkaar raken, broeden zonnestrallen in de zomen. Hier en daar regenen snippers licht tussen de spleten door. Het stof stijgt op in parallelle latten en dwarrelt een ballet van muggen.

In het vertrek hangt een beladen stilte. Iets dat zich met zijn vingernagels aan de rand van de afgrond vastklemde, heeft losgelaten en is in de vergetelheid gestort. Niets beweegt. Niemand ademt. Samen met het geluid heeft ook het leven deze kamer voorgoed verlaten. Het enige wat is gebleven, is de bedorven lucht. Het ruikt er wee. Naar het verlaten leger van een beest dat aan een slepende ziekte is gestorven.

De spiegel keert zich diep in haar binnenstebuiten. Van duizenden Angelina's verkruiemt ze tot een fractie van zichzelf. Zo alleen heeft ze zich nooit eerder gevoeld. De kamer weegt duf op haar hart. Ze krijgt het plots benauwd. Wanneer ze zich naar de jongeman wil omkeren, stelt ze vast dat hij verdwenen is. Hij heeft het vertrek achter zich gesloten en haar kalmte buiten haar medeweten om geschaakt. Met roffellende rokken snelt ze naar de deur. Die is van de buitenkant vergrendeld.

‘Maak open! Laat me eruit!’ fluistert ze gedempt.

‘Alstublieft’, piept zijn stem vanuit de gang. ‘Een beetje zingen. Heel even maar. Dan gaat de deur weer open.’

Ze bonst met aandrang op de lijst. Haar instinct spert haar de mond open. De felle kreet waarmee ze de jonge kamenier tot de orde roepen wil, ligt op het puntje van haar tong. Maar de toon zelf laat zich niet baren. Zo oorverdovend is de afwezigheid van klank in de bedompte ruimte, dat ze de moed niet kan opbrengen om de doodse stilte nogmaals te verbreken.

Ze keert zich om. Nu haar ogen wat aan het donker zijn gewend, ontwaart ze een mannengestalte die zonder benen voor de muur zweeft. Hij kijkt haar ernstig aan.

‘Wie?’ denkt ze.

Ze loopt op hem af. Zijn ogen volgen al haar bewegingen. Pas als ze vlakbij is, ziet ze haar vergissing in. Het is maar een schilderij.

Ze botst tegen een hemelbed. Een zonnestraal schampt de spijlen. Ze slaat het stof uit de dekens en zet zich neer.

‘Toe’, jammert de deur. ‘Even maar.’

Zijn woorden dwalen op de tippen van hun tenen door de leegte. Als een echo die na jaren op de spiegelbodem van een ravijn gestoten is en langs de glazen wanden weer naar boven stuitert. Het stof kringelt vormeloze snoeren om haar voeten. De deeltjes schitteren zodra zij het zonlicht vangen. Ze ademt over de sintels uit en heft een wiegeliedje aan. Haar stem lijkt de lichtpuntjes nieuw leven in te blazen. Zij wakert de gensters aan die tussen de verzakkende houtblokken tevoorschijn spatten tot ze witgloeiend uit het puin opstijgen. Pirouettes van smeulende noten nemen haar op sleeptouw. Zij doet de vonken zachtjes rondwentelen als goudvissen in het warmste plekje van de vijver. Angelina zingt stil maar intens. Als het knetteren van een ontstoken haard. Uit de stervende vlam laat ze een oranje wimpel oplaaien. Ze knoopt een loopje nauwelijks hoorbare noten vast aan de rookpluim die het vuur met een vingerknip weer in de as legt. De zon blust ze uit. Het stof bezinkt. Haar stem lost in het ijle op.

Ze geniet nog even na. Koestert haar handen aan de gloed van uitgebrande kolen. Haar longen zijn leeg maar volmaakt verzadigd. Even hebben ze geen trek in verse lucht. Nog voor Angelina overweegt weer in te ademen, wordt alle zuurstof in het vertrek plots naar het centrum toe gezogen. De kamer ademt in haar plaats. Een dode keel spert zich weer open. Asem schraapt langs een verdroogde huid. Een borstkas zwelt. Een ziel die in zijn eigen sterven was verstikt, herrijst uit de schaduw waarin hij haast was weggedaemd.

Angelina durft niet meer te bewegen. Haar korset spant haar de adem af. Het blijft een poosje doodstil. Dan glijdt er een stemloze zucht door het vertrek heen. Vergeefser dan de mensheid zelf.

‘Preciós.’

Een innige vertedering overrompelt haar. Het ene woord rakelt een verdrongen warmte op in de slakken van haar ziel. Hoewel ze de letter-